

מסורת הש"ס

(א) [קדושין ע"ג] וימות יא' מד' ; (ב) נגעים פי"ד מ"י"ג; (ג) י"א המה' ; (ד) נגעים פי"ד מ"יא ע"כין ; (ה) כריתות ט' ; (ו) [ל' ר"ב] ; (ז) ט"ז ; (ח) ג' מנחות ק"ה ; (ט) ויקרא ד"ז ;

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה למדת וכו' בספק מלווה אינו מקריב יכול להביא שמה אחר אחר המה' עבילתו שהוא יוס הבאת קרבנותו מביא את אשמו בו' וה' כריתות ; (ב) בא"ד אינו יודע את נטרה מצרינתו אז' ;

מוסף רש"י

היא תועבה. כלומר בטעם עברה [קדושין טו.] ואין בניה תועבין. דלן כמה היינו פסולה לכהונה [בבבוח ג:] הכל הולך אחר הטאת. אם היא תועבה חמה כהמה בעשירות, מביא נמי עולת כהמה, ואם היא הטאת היען בעניות, אפי"ן שהעשיר מביא נמי עולה בעניות [ערכין ג:] אחר צפורים. שמי לצורין חיות שהיא מביא לנטרן, ואם היא קודם תגלות, אם בשעה שהיו עניו, מביא עולת בעיות קרבנותיו, ואם כהמה כהה היה עשיר מביא כל קרבנותו בעשירות, בספק מלווה מוחלט וספק אינו מוחלט קאי, למדת ביום השמיני [בבבוח טו.] חוספספת דמירות קטני לה, אם היה ספק מיר טמא וספק טהור, ספק מלווה מוחלט טמא ספק טהור, חולב בקדשים אחר כ' יום כ', ר"ש אומר למחר של יום ששים אומר אשמו כ' [מנחות ק"ה].

תינוקת פרק עשירי גדה

ע.

היא תועבה ואין בניה תועבין. וא"ת מה לר"ך והא פרכינן אהן ומומר דאלמנה לכהן גדול מה לאלמנה לכהן גדול שכן היא עזמה מתחללת וליכא למימר דלאו פירכא גמורה היא דהא על ידי הפירכא דהדר זיה צפ' החולץ [וימות דף מד.] מהא דקאמר הכל מודים במחזור גרושמו שהולד פגום מן הולד ומומר דאלמנה לכהן גדול ואומר אלף אי איתמר הכי איתמר ועוד קשה דצפ"ק דיצמות (דף יד:) קאמר רבי יוחנן בן גורי כיצד נעשה כדברי צ"ה שמתירין את הצרות לשוק בלא חליצה ויבוס הולד פגום לדברי צ"ש והאיכא אשם אמר שמואל כשקרב אשמו אמר רב ששת גברא רבה כשמואל לימא כי האי מילתא כמאן אי בר' יהודה דאמר אשם קבעה וכיון קבעת לה אשם בעשירות לא מצי מייתי הטאת בדרות דע"ג מצורע שהביא קרבן עני והעשיר או עשיר והעני הכל הולך אחר הטאת דברי ר' שמעון ורבי יהודה אומר והכל הולך אחר אשם רבי אליעזר בן יעקב אומר הכל הולך אחר צפורים ואי כרבי שמעון דאמר הטאת קבעה אע"ג דלא קרב אשם ניתי אחר דהא שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר לייתי ולתני דהתניא אמר ר"ש למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומעמידו בשער נקנור ומתנה עליו ואומר אם מצורע הוא הרי אשמו ולונו עמו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם שמוען שהייתו

היא תועבה ואין בניה תועבין. וא"ת מה לר"ך והא פרכינן אהן ומומר דאלמנה לכהן גדול מה לאלמנה לכהן גדול שכן היא עזמה מתחללת וליכא למימר דלאו פירכא גמורה היא דהא על ידי הפירכא דהדר זיה צפ' החולץ [וימות דף מד.] מהא דקאמר הכל מודים במחזור גרושמו שהולד פגום מן הולד ומומר דאלמנה לכהן גדול ואומר אלף אי איתמר הכי איתמר ועוד קשה דצפ"ק דיצמות (דף יד:) קאמר רבי יוחנן בן גורי כיצד נעשה כדברי צ"ה שמתירין את הצרות לשוק בלא חליצה ויבוס הולד פגום לדברי צ"ש והאיכא אשם אמר שמואל כשקרב אשמו אמר רב ששת גברא רבה כשמואל לימא כי האי מילתא כמאן אי בר' יהודה דאמר אשם קבעה וכיון קבעת לה אשם בעשירות לא מצי מייתי הטאת בדרות דע"ג מצורע שהביא קרבן עני והעשיר או עשיר והעני הכל הולך אחר הטאת דברי ר' שמעון ורבי יהודה אומר והכל הולך אחר אשם רבי אליעזר בן יעקב אומר הכל הולך אחר צפורים ואי כרבי שמעון דאמר הטאת קבעה אע"ג דלא קרב אשם ניתי אחר דהא שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר לייתי ולתני דהתניא אמר ר"ש למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומעמידו בשער נקנור ומתנה עליו ואומר אם מצורע הוא הרי אשמו ולונו עמו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם שמוען שהייתו

רבי יהושע כשהביא את אשמו קודם מיתת חזירו אבל אם לא קרב אין לו תקנה: אי כרבי יהודה. דאמר אין אשם צא על הנאי ומשום הכי ליכא תקנתא באשם: הא אמר אשם קבע. ואם קרב את אשמו לית ליה תקנתא בחטאת דאשם שהביא בעשירות קבע את שאר קרבנותיו בעשירות ואין יכול להביא את חטאתו עני: מלווה שהביא אחד מקרבנותיו: והעשיר. עד שלא התקנה להביא את כולו או עשיר והעני: הכל הולך אחר הטאת. אם הביא חטאת גדולת מקריב נמי עולתו גדולת ואם בעשירות מקריב נמי עולה בעשירות: אחר אשם. אם כשהקריב אשמו היה עשיר יקריב את האחרים בעשירות: אחר צפורים. שמי צפורים חיות טהורות שהיה כהן מטוהר בהם את המלווה שבעה ימים קודם תגלתו ולא קרבן הן ושותת בעשיר ובעני ואם באותה שעה היה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות. וטעמא דכולהו מפרש בכריתות [טז.] אשר לא תשיג יד בטהרתו רבי שמעון סבר טהרתו דבר המכפרו ורבי יהודה סבר דבר המכפרו והיינו אשם שממנו נתן על הבהונות ורבי אליעזר סבר דבר הגורם לו טהרה ומאי נינהו צפורין: ואי כרבי שמעון. דאמר אשם לא קבע והלכך אפילו הקריב את אשמו כשהוא עשיר יכול להביא חטאת עני למה ליה לשמואל לאוקמי כשקרב אשמו כשהוא עשיר יכול להביא חטאת עני אפילו לא קרב נמי איכא תקנתא באשם לאתויי אשם מביאו ולומר אם קרבן שקרב של חזירי הרי זה שלי ואם שלי היה הרי זה לשלמים: למחרת. בספק מלווה קאי וקאמר למחר של טבילתו שהוא יוס הבאת קרבנותיו מביא את אשמו כו' : שיטתו

אבנים אי לאו היא א"ג הא דמייתי הכא קרא דהיא תועבה היינו משום דלא יניף מאלמנה לכהן גדול ומועדד וכתיב דתתחלל כר' יהודה דצפ' בתרא דקדושין (דף פ"ט.): וז"ל אחר מהן. מימה למאי ד"ס" דלא קרב אשמו וכדעבי רב ששת לאוקמוי בלא מת נמי היינו יכולין לשאל היכי קרב השני מלא אינס יודעין מי נפטר כבר מקרבן ולמי יעשו מתן בהונות מלא האשם שולח קרב וז"ל יכולין לעשות לשניהם ואי משום סמיכה יקריבו בלא סמיכה משום תקוני גברא: וז"ל מביא הטאת העוף הבא ע"ה הספק. וקשה דגטינן פרק כל הגט (דף כ"ה) גבי השולח חטאתו ממדינת הים ואוקמיה רב פפא בחטאת העוף היכי קאמר בתר הכי וזריכי כו' אבל חטאת העוף מספקא לא ליימי חולין לעזרה והא אמרין בשמעתינן דבא על הספק ו"ל דהכא כשהמלווה לפנינו משום תקוני גברא חטאתו איתו אספקא הואיל ואינו יכול לתקן בעניו אחר אבל התם שהבעלים נמדנית הים אם היה מת אין לו דין חטאת להיות קרב וז"ל לא יקריבוהו מספק: ד"ת מוצרע שהביא קרבן עני וכו'. דתני גרסי' ואע"ג דדברי ר' אליעזר אינן שנוין בשמשה לא חש להלכך ולומר תניא על דברי הוואיל ולא היה לר"ך לדברי כ"כ אלא לדברי ר"ש ור"י אבל בערמין פרק השג ד' (דף י"ד:) קאמר תניא ר' אליעזר בן יעקב אומר כו' ושלשתן מקרא אחד דרשו: למחרת מביא אשמו ולונו עמו. פירש"י בספק מלווה אפ"י (ב) למחרת ביום שמיני לה צוהים פ' התערבות (דף ע"ה) ואם פי' רש"י למחרת ביום שמיני לזרעתו וה"נ מייתי לה בזמנות פרק בתרא

(דף ק"ה) ופי' רש"י שם למחרת ביום ס"ה והכל אחד הוא שיום ס"ה כ"ה במקום שמיני לזרעתו אלא שהוצרך להתאחר ס' יום משום דשמא מיר טמא הוא וזו תגלת שניה שלו והכי מתיבא בזמנותא דמיר ספק מיר טמא ספק מיר טמא ספק מיר טמא ודאי מיר טמא ספק מלווה מלווה אכל ספק מלווה טהור אבל ודאי מלווה היה פירוש הוא יודע שהיה מיר אבל אינו יודע אם נטמא למת או לאו וכן יודע הוא שמלווה היה אכל אינו יודע אם (ב) נטמא בזרעתו אי לאו אורב בקדשים לאחר ס"ה יום ושותה ס"ה יום ושותה ס"ה יום כיצד אומרין לו מיר טמא אמה וצ"כ אמה לעשות כל דין מיר טמא ואחר תתחיל מירות טהורה הוה ושלח והביא קרבן מנה ז' והוה ויבוס ומצק לגלגל אומר לו טהור אמה ואין טהור מגלת פחות מל' יום פירוש שמה מיר טהור אמה לא ומנה כ"ג פירוש כדי להשלים ז' מנה ז' וצק לגלגל אומרין לו מיר טהור אמה ואי אמה מגלת אלא על הדמים פירוש עד שזרק הדם עליו מאחד מקרבנותיו שהוא מביא ג' בהמות חטאת עולה ושלמים ואין מעבד אותו מלגלג אלא אחד מהן כיצד הוא עושה מביא עולת כהמה ומתנה אם טהור הוא וזו חובה ואם לאו נדבה וכשזרקו דמה יכול לגלגל פירוש לכך יתנה מן העולה ולא מן החטאת שאין חטאת כהמה צאה על הספק וכן לא על השלמים שלמי מיר טעונים טהורה וזהו ספק מלווה ואינו יכול להניף ועוד שהן טעונים להם וחובה בשלה ואין שלמים כאלו באין נדבה הילכך אין יכול להתנות שיהיה מוכשר לגלגל אלא צוריקת דמי העולה כיצד יעשה להחמיר עליו מביא פיילי חרס חדשה ונותן לתוכה רביעית מיס חיים ומביא לפור דרור פירוש כדרך כל המלווהים בתגלתא הראשונה וחסות העוף דקין טמא פירוש דשמא מיר טמא הוא ותגלתא זו של טומאה היא ואין מתחיל מירות טהרה עד שיביא חטאת טומאה שחטאתו מעבדתו אבל אשמו אינו מעבדו וישהא אותו

דקאמר רבי יוחנן בן גורי כיצד נעשה כדברי צ"ה שמתירין את הצרות לשוק בלא חליצה ויבוס הולד פגום לדברי צ"ש והאיכא אשם אמר שמואל כשקרב אשמו אמר רב ששת גברא רבה כשמואל לימא כי האי מילתא כמאן אי בר' יהודה דאמר אשם קבעה וכיון קבעת לה אשם בעשירות לא מצי מייתי הטאת בדרות דע"ג מצורע שהביא קרבן עני והעשיר או עשיר והעני הכל הולך אחר הטאת דברי ר' שמעון ורבי יהודה אומר והכל הולך אחר אשם רבי אליעזר בן יעקב אומר הכל הולך אחר צפורים ואי כרבי שמעון דאמר הטאת קבעה אע"ג דלא קרב אשם ניתי אחר דהא שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר לייתי ולתני דהתניא אמר ר"ש למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומעמידו בשער נקנור ומתנה עליו ואומר אם מצורע הוא הרי אשמו ולונו עמו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם שמוען שהייתו

עין משפט

נר מצוה

נח א מ"י פט"ו מהל' אסורי ביאה הל"ב: ג' ב מ"י פ"ה מהל' מחורב כפרה הל"י: ג' ג מ"י ט"ז הל"ט ועי' גכ"מ:

תוס' הרא"ש

א"ל היא תועבה ואין בניה תועבין. תימה למה לר' קרא כיון דק"ו דאלמנה פירכא הוא ופירכא גמורה היא דכ"ב החולץ חזר בו רב יוסף מביאיו מתוך פירכא וזי ביה הכל מודים במחזור גרושמו שהולד פגום מן הולד ומומר דאלמנה לכהן גדול ואומר אלף אי איתמר הכי איתמר ועוד קשה דצפ"ק דיצמות (דף יד:) קאמר רבי יוחנן בן גורי כיצד נעשה כדברי צ"ה שמתירין את הצרות לשוק בלא חליצה ויבוס הולד פגום לדברי צ"ש והאיכא אשם אמר שמואל כשקרב אשמו אמר רב ששת גברא רבה כשמואל לימא כי האי מילתא כמאן אי בר' יהודה דאמר אשם קבעה וכיון קבעת לה אשם בעשירות לא מצי מייתי הטאת בדרות דע"ג מצורע שהביא קרבן עני והעשיר או עשיר והעני הכל הולך אחר הטאת דברי ר' שמעון ורבי יהודה אומר והכל הולך אחר אשם רבי אליעזר בן יעקב אומר הכל הולך אחר צפורים ואי כרבי שמעון דאמר הטאת קבעה אע"ג דלא קרב אשם ניתי אחר דהא שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר לייתי ולתני דהתניא אמר ר"ש למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומעמידו בשער נקנור ומתנה עליו ואומר אם מצורע הוא הרי אשמו ולונו עמו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם שמוען שהייתו

דקאמר רבי יוחנן בן גורי כיצד נעשה כדברי צ"ה שמתירין את הצרות לשוק בלא חליצה ויבוס הולד פגום לדברי צ"ש והאיכא אשם אמר שמואל כשקרב אשמו אמר רב ששת גברא רבה כשמואל לימא כי האי מילתא כמאן אי בר' יהודה דאמר אשם קבעה וכיון קבעת לה אשם בעשירות לא מצי מייתי הטאת בדרות דע"ג מצורע שהביא קרבן עני והעשיר או עשיר והעני הכל הולך אחר הטאת דברי ר' שמעון ורבי יהודה אומר והכל הולך אחר אשם רבי אליעזר בן יעקב אומר הכל הולך אחר צפורים ואי כרבי שמעון דאמר הטאת קבעה אע"ג דלא קרב אשם ניתי אחר דהא שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר לייתי ולתני דהתניא אמר ר"ש למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומעמידו בשער נקנור ומתנה עליו ואומר אם מצורע הוא הרי אשמו ולונו עמו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם שמוען שהייתו